

Wijkrechtspraak Den Haag Zuidwest

Werkproces strafrecht: de aangehouden verdachte

Wijkrechtspraak

Wijkrechtspraak zoekt naar een duurzame oplossing voor de verdachte door een integrale en gecoördineerde aanpak.

Behandeling van een strafzaak door middel van wijkrechtspraak kan bijdragen aan de doelstelling van Preventie met Gezag, maar ziet niet alleen op jongeren (tot 27 jaar). Iedere persoon die voldoet aan de onderstaande selectiecriteria kan worden gedagvaard voor wijkrechtspraak. Zo kan wijkrechtspraak bijdragen aan de algemene veiligheid in de wijk.

Zittingen vinden plaats in Wijkcentrum Moerwijk aan de Aagje Dekenlaan 51.

Algemene uitgangspunten:

- ❖ de verdachte is aangehouden en zit vast op het politiebureau;
- ❖ een verdachte wordt bijgestaan door een advocaat;
- ❖ de officier van justitie beslist aan de ZSM beslistafel of een zaak geschikt is voor wijkrechtspraak;
- ❖ de strafzittingen vinden plaats 1 x per 2 weken (oneven weken) op maandagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur (schema week 1 PR, week 3 PR en week 5 KR + leerplicht);
- ❖ voorafgaand aan de zitting vindt een casusoverleg plaats onder regie van de procesregisseur van het zorg- en veiligheidshuis.
- ❖ het casusoverleg vindt plaats 1x per 2 weken (even weken) op de maandagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur op de wijkrechtspraaklocatie;
- ❖ de termijn van dagvaarding tot zitting is 8 weken, het casusoverleg is 5 weken voor de zitting.

Selectiecriteria:

- De verdachte is woonachtig in Den Haag Zuidwest (wijken Morgenstond, Moerwijk, Bouwlust/Vrederust en postcodes 2531 t/m 2533 en 2541 t/m 2546);
- Het betreft een PR/KR-waardig feit, zoals bedreiging, belediging, mishandeling, diefstal of kleinere drugszaken (lichte strafbare feiten). Het gaat hierbij dus om minderjarige én meerderjarige verdachten;
- Er is sprake van (een vermoeden van) multiproblematiek bij verdachte (en/of ouders), dat wil zeggen problemen op een of meer leefgebieden. Denk hierbij aan: schulden, verslavingen, huisvesting, school, vrije tijd, wonen, etc. Dit komt naar voren uit:
 - het politieverhoor en/of
 - informatie van ketenpartners op ZSM en/of
 - informatie vanuit het zorg- en veiligheidshuis middels het ZSM advies;
- De verdachte is bereid mee te werken aan afdoening van de zaak bij de wijkrechtspraak en staat open voor hulp.
- De verdachte (en/of zijn ouders) geeft toestemming voor het delen van informatie en gegevens ten behoeve van het casusoverleg;
- De zaak kent geen veiligheidsrisico.

Stap 1: Selectie van de zaak voor wijkrechtspraak

- 1.1. Een verdachte wordt door de politie aangehouden voor een strafbaar feit. De basisteams Zuiderpark en Berensteinlaan proberen actief te signaleren of een verdachte en de zaak mogelijk in aanmerking komen voor wijkrechtspraak.
- 1.2. Bij het vermoeden van multiproblematiek is bij het eerste verhoor bij voorkeur direct een advocaat aanwezig.
- 1.3. Na het verhoor gaat de zaak naar ZSM. De zaak komt op ZSM binnen met de aantekening 'WRS' op de verdachtenmonitor en op het voorblad van het dossier door middel van de checklist (zodat dit aan de beslistafel ook duidelijk is). Deze aantekening betekent alleen dat deze zaak de mogelijkheid tot wijkrechtspraak heeft, omdat deze uit de aangewezen wijken komt, maar moet nog getoetst worden op de overige criteria.
- 1.4. Aan de ZSM-tafel wordt getoetst op de criteria voor wijkrechtspraak (zie pagina 1 van Werkproces). De officier van justitie beslist of de zaak voor wijkrechtspraak in aanmerking komt.
- 1.5. Nadat de beslissing is genomen dat de zaak geschikt is voor wijkrechtspraak, dient de verdachte hierover geïnformeerd te worden en dienen er nog een aantal acties te worden uitgevoerd.

Er dient onderscheid te worden gemaakt tussen een situatie waarin de verdachte bij het eerste verhoor is bijgestaan door een advocaat en de situatie waarin de verdachte nog niet wordt bijgestaan door een advocaat.

Bijstand van een advocaat bij het eerste verhoor:

- a) de verdachte en de advocaat worden geïnformeerd dat de zaak geschikt geacht wordt voor wijkrechtspraak;
- b) aan de verdachte wordt (op het politiebureau waar deze vast zit) de 'informatieflyer wijkrechtspraak' en de 'toestemmingsbrief gegevensdeling' uitgereikt;
- c) de advocaat legt de consequenties van de deelname aan de wijkrechtbank uit aan verdachte;
- d) indien de verdachte akkoord gaat wordt de 'toestemmingsverklaring gegevensdeling' ondertekend. Dit ondertekende formulier wordt toegevoegd aan het dossier;
- e) er wordt een dagvaarding aangemaakt, de zaak wordt gepland op een wijkrechtspraakzitting in GPS;
- f) de dagvaarding wordt door de politie in persoon uitgereikt, ook wordt de informatieflyer en een kopie van het toestemmingsformulier gegevensdeling aan de verdachte meegegeven.

NB: Indien de verdachte niet wenst mee te werken aan wijkrechtspraak en/of weigert het 'toestemmingsformulier gegevensdeling' te ondertekenen, wordt de zaak aangebracht op een reguliere PR/KR zitting op de rechtbank.

Geen bijstand van een advocaat bij het eerste verhoor:

- a) de verdachte wordt geïnformeerd dat de zaak geschikt geacht wordt voor wijkrechtspraak;
- b) aan de verdachte wordt (op het bureau waar deze vast zit) de 'informatieflyer wijkrechtspraak' en de 'toestemmingsbrief gegevensdeling' uitgereikt;
- c) aan de verdachte wordt voorgehouden dat voor wijkrechtspraak bijstand van een advocaat noodzakelijk is en wordt gevraagd of de verdachte toch wil worden bijgestaan door een advocaat;
- d) Indien de verdachte wil deelnemen aan wijkrechtspraak en ook bijstand van een advocaat wenst, wordt de zaak aangemeld bij de piketcentrale voor de toevoeging van een advocaat;
- e) de advocaat legt de consequenties van de deelname aan de wijkrechtbank uit aan verdachte;
- f) Indien de verdachte akkoord gaat wordt de 'toestemmingsverklaring gegevensdeling' ondertekend. Dit ondertekende formulier wordt toegevoegd aan het dossier;
- g) er wordt een dagvaarding aangemaakt, de zaak wordt gepland op een wijkrechtspraakzitting in GPS;
- h) de dagvaarding wordt door de politie in persoon uitgereikt, ook wordt de informatieflyer en een kopie van het toestemmingsformulier gegevensdeling aan de verdachte meegegeven.

NB: Indien de verdachte niet wenst mee te werken aan wijkrechtspraak en/of geen bijstand wenst van een advocaat en/of weigert het 'toestemmingsformulier gegevensdeling' te ondertekenen wordt de zaak aangebracht op een reguliere PR/KR zitting op de rechtbank.

Stap 2. Informeren betrokken (keten)partners en organisaties

Nadat de dagvaarding aan de verdachte is uitgereikt:

- 2.1. meldt het OM de zaak aan bij het zorg- en veiligheidshuis via het systeem PGAx. Hierbij wordt informatie gegeven over de dagvaarding, de dag en het tijdstip van de zitting. Daarnaast worden ook de gegevens van de advocaat van de verdachte aan het zorg- en veiligheidshuis verstrekt.
- 2.2. Tevens wordt bij een meerderjarige verdachte door het OM een reclasseringsrapport aangevraagd via JD online (met aantekening wijkrechtspraak, zittingsdatum + tijd en focus advies).

Bij een minderjarige verdachte wordt door het OM op ZSM met de RvdK besproken dat de zaak behandeld zal worden op een wijkrechtspraakzitting. Zo mogelijk zal dit ook op de lijst aangetekend worden.

- 2.3. Er wordt door het OM een e-mailbericht gestuurd naar wijkrechtspraakdenhaag@om.nl met de volgende gegevens:
 - Naam verdachte
 - Parketnummer
 - Een korte omschrijving van de zaak + reden wijkrechtspraak (welke problemen zijn er en op welke gebieden)
 - De zittingsdatum
 - De naam van de advocaat van de verdachte (indien bekend)
- 2.4. Er wordt door het OM een e-mailbericht gestuurd naar het regiebureau van de rechtbank wijkrechtspraakdenhaag@rechtspraak.nl met de volgende gegevens:
 - Naam verdachte
 - Parketnummer
 - Een korte omschrijving van de zaak + reden wijkrechtspraak (welke problemen zijn er en op welke gebieden)
 - De zittingsdatum
 - De naam van de advocaat van de verdachte (indien bekend)
 - Als bijlage wordt een ingescand exemplaar van het door verdachte ondertekende toestemmingsformulier gegevensdeling meegestuurd.
- 2.5. Het regiebureau van de rechtbank controleert in de diverse rechtbanksystemen of de verdachte betrokken is bij andere lopende gerechtelijke procedures. Indien dit het geval is, wordt dit zo spoedig mogelijk gemeld bij het zorg- en veiligheidshuis.

Deze informatie wordt tevens aangeboden aan de zittingsrechter, zodat er een besluit kan worden genomen over de wijze van de behandeling van de diverse procedures (gezamenlijk op één zitting of apart). Het besluit hierover wordt zo spoedig mogelijk gecommuniceerd met de verdachte, diens advocaat, het OM en het zorg- en veiligheidshuis, zodat zij hier in hun voorbereiding en/of tijdens het casuoverleg hiermee rekening kunnen houden.

2.6 De advocaat die de verdachte zal bijstaan, stelt zich op zo kort mogelijke termijn door middel van een stelbrief formeel als advocaat van de verdachte in deze procedure. Het regiebureau maakt een last tot toevoeging voor de advocaat en stuurt hem een kennisgeving van de wijkrechtspraakzitting.

Stap 3. Het casusoverleg

Uitgangspunten:

- In het casusoverleg, dat plaatsvindt ongeveer 5 weken voorafgaand aan de zitting, wordt door (keten)partners uit het straf, zorg en sociaal domein gesproken over de problematiek van en over de (mogelijke) oplossingen voor verdachte. Zij wisselen relevante informatie uit en stemmen mogelijke interventies met elkaar af;
 - Bij het zorg- en veiligheidshuis zijn in beginsel twee functionarissen bij een zaak betrokken, te weten de procesregisseur en de informatiecoördinator. Samen zorgen zij voor een goede voorbereiding van het casusoverleg. De procesregisseur zit het casusoverleg voor en de informatiecoördinator zorgt voor de ondersteuning en verslaglegging.
 - Het casusoverleg is een fysiek overleg op de wijkrechtspraaklocatie (ruimte naast de zittingszaal);
 - Het casusoverleg vindt plaats 1 x per 2 weken op maandagmiddag van 13:00 – 17:00 in de even weken, zodat het in beginsel nooit tegelijk met de strafzitting gepland wordt (de strafzittingen staan gepland in de oneven weken).
 - De rechtbank en het OM zijn bij het casusoverleg niet vertegenwoordigd. Het zorg- en veiligheidshuis kan wel contact opnemen met het OM bij vragen of wanneer er (nadere) afstemming noodzakelijk of gewenst wordt geacht. De reclasseringwerker die het rapport en advies opstelt kan ook met het OM contact opnemen met het OM voor eventuele (nadere) afstemming.
 - De advocaat vertegenwoordigt de verdachte bij het casusoverleg. De verdachte is in beginsel niet in persoon bij het casusoverleg aanwezig, tenzij de deelnemers aan het casusoverleg of de advocaat van verdachte dit wel noodzakelijk achten. Wanneer er wordt besloten om de verdachte wel in persoon te laten deelnemen, wordt dit door het zorg- en veiligheidshuis tijdig gecommuniceerd aan alle deelnemers en aan de rechtbank in verband met de inzet van een bode/beveiliger.
- 3.1. Na ontvangst van de melding van het OM via PGAx wordt door het zorg- en veiligheidshuis aan de hand van de casuïstiek bepaald welke (keten)partners betrokken worden bij het casusoverleg. Ook wordt er informatie over (de problematiek van) betrokkene verzameld bij partners uit het straf- zorg en sociaal domein. Deze uitvraag wordt in beginsel gedaan via PGAx.
- 3.2. Het zorg- en veiligheidshuis bepaalt een datum voor het casusoverleg op één van de daarvoor gereserveerde momenten. In voorkomende gevallen kan hiervan worden afgeweken en kan worden besloten tot een digitaal overleg. Indien er uitgeweken moet worden naar een andere dag of tijdstip kan het overleg niet plaatsvinden op de wijkrechtspraaklocatie.
- 3.3. Het casusoverleg vindt plaats onder voorzitterschap van de procesregisseur van het zorg- en veiligheidshuis. Het overleg duurt gemiddeld één uur per verdachte/zaak. Voor dit overleg wordt de BOB-methodiek (Beeldvorming Oordeelsvorming Besluitvorming) gebruikt.

- 3.4. Van het casusoverleg worden aantekeningen gemaakt. De uitkomst van het casusoverleg wordt integraal opgenomen in het rapport van de reclassering of de Raad voor de Kinderbescherming, in een aparte alinea met vermelding van de aanwezigen (de vertegenwoordigers van de betrokken instanties).
- 3.5. Tijdens het casusoverleg wordt ook geïventariseerd of de zaak geschikt is voor mediation. Indien dat het geval is, wordt dit door het zorg- en veiligheidshuis teruggekoppeld aan het mediationbureau van de rechtbank.
- 3.6. Het rapport en advies wordt op de zitting toegelicht door de reclasseringswerker die dit heeft opgesteld.

De procesregisseur van het zorg- en veiligheidshuis is in beginsel niet in persoon aanwezig op de wijkrechtspraakzitting, tenzij:

- tijdens het casusoverleg door de aanwezigen wordt besloten dat dit noodzakelijk is; of
- de officier van justitie en/of de rechter in het opgemaakte rapport en advies daartoe aanleiding zien.

De procesregisseur zal dan door worden opgeroepen om ter terechtzitting te verschijnen als deskundige.

Wanneer de procesregisseur van mening is dat (ook) één of meer vertegenwoordigers van de deelnemers aan het casusoverleg moeten aansluiten, wordt dit voorafgaand aan de zitting aan de rechtbank kenbaar gemaakt.

Stap 4: De zitting

Uitgangspunten:

- de behandeling van de strafzaak staat voorop. Daarnaast kunnen ook eventueel andere lopende procedures (bijv. leerplicht of incassozaken) gelijktijdig worden behandeld. De rechter kan ook bepalen dat deze zaken op een ander moment zullen worden behandeld.
- de verdachte en diens advocaat zijn aanwezig bij de zitting;
- voor de zitting wordt in beginsel één uur gereserveerd.
- tijdens de zitting heeft het (eventuele) slachtoffer dezelfde positie als in een reguliere strafzaak.
- In beginsel volgt na de behandeling ter terechtzitting de einduitspraak, de zaak komt daarmee voor de rechtbank en het OM ten einde.
- Voor de verdachte en de andere organisaties kan dit een startpunt betekenen voor een (nieuw) hulpverleningstraject.
- De reclassering houdt toezicht op de opgelegde (bijzondere) voorwaarden.

Stap 5: Na de zitting

- 5.1. Het regiebureau van de rechtbank koppelt de uitspraak terug aan het zorg-en veiligheidshuis, die deze informatie deelt met de deelnemers van het casusoverleg.
- 5.2. Professionals in de wijk (wijkagent, jongerenwerk, leerplicht etc.) informeren (jeugd)reclassering over de opvolging van de voorwaarden.

NB: De zittingen tijdens de pilot en dit werkproces zullen op regelmatige basis worden geëvalueerd en waar nodig worden aangepast en/of bijgesteld.